

Pro Espoonjoki ry, kaavaryhmä

16.9.2020

POKE, kommentteja uuteen versioon 8/20

luonnos

Nähtävillä olevan kaavan tiedotus

Etäesittely ei luo samanlaisia osallistumismahdollisuuksia kuin aiemmin järjestetyt tilaisuudet, mm teknisiä osallistumismahdollisuuksia ei ole kaikilla eikä täten synny selkeää vuorovaikutustakaan tilaisuuksia seuraavien välillä.

Esitystapa ja priorisointi

Esitystapa ja pikselimerkinnot ovat erityisesti luonnon- ja kulttuuriarvoiltaan tärkeissä, jopa keskeisissä kohteissa, päällekkäisiä ja liian epämääräisiä. Tällöin karttamerkintöjen ja tekstien prioriteettijärjestys ei ole selkeä, mikä ei anna myöhemmille tarkennuksille yleiskaavalta edellytettyä ohjaavuutta.

Kaavan mitoitus

Tavoiteltu 60 000 asukasmäärä on valitulla kaavoitusmallilla liian korkea. Erityisesti Bodomin koillis- ja itäpuolella merkittävä osa asutuksesta on sijoitettu hajalleen pieniksi yhteisöiksi eikä pyritty tiiviimpään yhteiskuntarakenteeseen, mikä merkitsee vähäisiä mahdollisuuksia toteuttaa alueille toimivia julkisia palveluja ja liikennettä sekä liike-elämän palveluita. Toisaalta rakennusalueiden hajautus merkitsee viheralueiden vähenemistä, pirstoutumista ja myös luonnonsuojelualueiden monimuotoisuuden vaarantumista. Luonnonsuojelualueiden ja Natura-alueiden suojavyöhykkeet eivät ole selkeästi määriteltäviä. Otetaanko erityisesti huomioon kulttuuri- ja perinnemaisemat (esim Bodom, Högnäs, Espoon keskus, Espoonkartano) sekä rakentaminen ranta-alueille?

Kaava ei toteuta Espoon ilmaisemia kunnianhimoisia ympäristötavoitteitaan. Muillakin alueilla, suurempienkin asutuskeskusten lähellä kaava hävittäisi nykyisiä, asukkaiden erittäin tärkeiksi kokemia lähimetsiä.

Viherkäytävät

Kaavaan on merkitty useita maakunnallisen ja paikallisen tason viherkäytäviä. Osa näistä on langanhuita jo nyt, ei metsää tai edes puustoa, vaan aukeita. Kaavassa ei ole merkitty nykyisiin puutteellisiin kohtiin viheralueita tai vastaavia ratkaisuja, ei viherkäytävien leveyksiä tai vastaavia merkintöjä. Monet keskeiset nykyiset käytävät kaava tuhoaa tai katkoo erillisiksi saarekkeiksi.

Viheralueet ja maa- ja metsätalousalueet

Bodomin koillis- ja itäpuolella on edellisen ehdotuksen useita viheralueita muutettu maa- ja metsätalousalueiksi. Tämä merkitsee maiseman muuttumisen ja jopa metsien häviämisen suurta riskiä, jos ei edes keskeisten perinnemaisemien tai järvien rantojen avohakkuille olisi enää mitään esteitä.

Kaavassa tulisi ottaa huomioon myös mahdollinen kansallinen kaupunkipuisto kulttuurimaisemineen.

Aluekohtaisia ongelmia

Esboonjoki on määritelty yhtenä kokonaisuutena käsiteltäväksi jatkumoksi, jossa luonto tulee olla läsnä niin ihmisille kuin ekologisena käytävänäkin – merkitty karttaan vinoviivoituksin. Sen päälle mene kuitenkin toisen tyyppinen pikseli hyvin monessa kohdassa. POKEssa voisi olla selvä määritelmä jokivarren käytöstä, mm esim 50 m:n levyinen rakentamaton vyöhyke siellä, missä rakennuskantaa ei vielä ole, mahdollisesti vähemmän, missä joen rantaa otetaan esim. varasto- tai teollisuuskäytöstä asuntorakentamiseen.

Toisena kohteena on koko Esboon kulttuuriympäristön keskeinen alue, tuomiokirkon ympäristöön kuuluva RKY-alue. Täälläkin sekä rakennusten etäisyys joen rannasta että korkeus ja rakennustyyli on sovittava olemassa olevaan vielä säilyneeseen kulttuurimaisemaan.

Koko Kehä III katkaisee kaikki pohjois-etelä -suuntaiset viheryhteydet, vain Mikkelastä länteen se on Esboon alueella enää vain kaksikaistainen. Tämän yhteyden säilyttämiseksi voisi olla ratkaisuna esim. Kehä III:n sijoittaminen tunneliin Mikkelastä länteen kulkevan mäen kohdalla.

Esboon keskuksesta länteen itä-länsi -suuntaiset viheryhteydet Kehä III:n varrella ovat pahasti katkonaisia.

Keskuspuiston yhteys pohjoiseen Esboon keskuksen länsipuolella on vaikeasti ratkaistava ongelma, kun vielä Esbo-Salon rataratkaisullakin on siihen vaikutusta.

Esboonkartanon alueella kaikki pienet metsäalueet on ehdotettu asuntoalueiksi – jopa KEHÄ III:n viereinen rinne, jossa on Mankbyn kylän arkeologiset jäännökset.

Matalajärven alueelle ehdotettu Viiskorpi, sekä asutus- että teollisuusaluetta, sijaitisi lähellä Matalajärveä, joka on Natura- ja SPA- aluetta ja ainutlaatuinen lähdejärvi. Sen tila on huolestuttava nykyisinkin ja se on riippuvainen ympäristöstä tulevasta hulevesistä ja myös alueen pohjavesien tilasta. Viiskorpi sijaitse järven valuma-alueella ja sen hulevesiratkaisuille tulisi asettaa korkeat vaatimukset. Pitkäjärven kulkeville puroille on myös jätettävä riittävän leveä luonnontilainen ympäristö. Luonnonsuojelualueiden läheisyyteen ei tule sallia niiden tilaa vaarantavia ratkaisuja ja raskasta rakentamista, josta on olemassa myös oikeuden päätös (Östersundom, Sipoonkorpi 2019)

Bodomjärveltä etelään Kehä III:lle jatkuva viheralue on pahasti kapenemassa ja Hepokorven asemakaavaehdotuksen mukaan jopa kokonaan metsän osalta katkeamassa ja jäämässä aukoiden varaan. Liittymä ali Kehän on kyseenalainen ekologisena käytävänä, läpikulkureittinä voi kyllä palvella.

Uuden Espoo-Salo oikoradan aiheuttamat katkot itä-länsi—suuntaisille viherkäytävillä ovat merkittäviä ja vain osittain ratkaistavissa esitetyillä parilla tunnelilla.

Tulevan Espoo-Salo radan varteen suunniteltu Myntinmäen asema ja asutuskeskus on sijoitettu mm liian lähelle Högabergetin aluetta. Asutuskeskus ratoineen ja maantieyhteyksineen katkaisisi pahasti maakunnallisiksi merkityt itä-länsi -suuntaiset viheryhteydet sekä keskuksen etelä- että pohjoispuolella. Alueen metsäluonto kallioineen ja soineen on arvokasta ja se on lähes ainoa suurempi metsäalue lähellä Espoon keskustaa. Jos omaa rautatieasemaa ei tule, sinne ei välttämättä saataisi asukkaille riittäviä palveluita ja pelkkä autoliikenne edellyttäisi raskaita, ympäristöä kuormittavia ratkaisuja, jolloin koko aluetta ei tulisi rakentaa.